

POSUDEK VEDOUcí DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Učebnice francouzštiny používané na českých školách v letech 1948-1989

Diplomantka: Bc. Adéla Štěpánová

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: Mgr. Alena Prošková, Ph.D.

Oponentka práce: prof. PhDr. Jitka Radimská, Dr.

Rozsah: 111 stran vč. bibliografie, 40 stran příloh

Předkládaná diplomová práce Adély Štěpánové se zabývá diachronním vývojem výuky francouzského jazyka v českém výukovém prostředí v letech 1948-1989. Téma práce umožňuje nejen zasadit proměny postavení francouzštiny jakožto výukového předmětu do širšího společensko-kulturního rámce díky podrobné specifikaci dobového výukového prostředí českých středních škol, ale také přibližuje reálné podoby výuky díky analýze dobových výukových metod a vybraných učebnic francouzského jazyka.

Práce je tradičně členěna na teoretickou a praktickou část. Za hlavní cíl teoretické části práce si diplomantka stanovila podrobně charakterizovat výukové prostředí v letech 1948-1989, přičemž vhodně člení sledované období do čtyř úseků (1948-1952, 1953-1959, 1960-1977, 1978-1989) s ohledem na probíhající reformy, které výuku francouzštiny a dalších cizích jazyků na středních školách ovlivnily nejzásadnějším způsobem. U každého ze sledovaných časových úseků charakterizuje typy středních škol s výukou francouzského jazyka, uvádí rozsah výuky francouzštiny a nechybí ani záznamy z dobových osnov a požadavky, které byly v daném období pro francouzštinu na žáky kladeny.

Druhá kapitola teoretické části diplomantka věnuje s ohledem na zaměření praktické části obecně teorii učebnice, její roli ve výukovém procesu a stručně představuje i současný výzkum učebnic v našem výukovém prostředí. Závěrečná kapitola teoretické části představuje stěžejní metody a metodické směry ve výuce cizích jazyků, které ovlivňovaly výuku francouzštiny v českém výukovém prostředí ve sledovaném období. V teoretické části práce diplomantka prokázala dostatečný vhled do problematiky diachronního výzkumu v didaktice cizích jazyků. Odpovídajícím způsobem pracuje s odbornou literaturou a oceňují zejména rozsah původních dobových pramenů (dobové osnovy, dobové metodiky a didaktiky, školské zákony atd.), z nichž v teoretické části práce čerpá.

Rozsáhlá praktická část práce je věnována prezentaci a analýze rozsáhlého korpusu dobových učebnic francouzského jazyka (33), které se diplomantce podařilo dohledat v knihovnách, archivech a muzeích. S ohledem na rozsah a detailní zpracování strukturní a obsahové analýzy učebnic se diplomantka vhodným způsobem rozhodla omezit počet analyzovaných dobových učebnic na pět učebnic, které vybrala tak, aby co nejpřesněji reprezentovaly sledovaný časový úsek, tak jak je vymezila v teoretické části práce. U každé z pěti učebnic uvádí shrnující přehledovou tabulku se základními informacemi, dále popisuje obecnou strukturu učebnice a jednotlivých lekcí, nechybí ani podrobná tabulka s přehledem jednotlivých témat ze slovní zásoby, gramatiky, výslovnosti a pravopisu, tak jak jsou v dané učebnici řazena. V závěru analýzy každé z učebnic je diplomantka řadí k jedné z dobových výukových metod a s ohledem na politické dění ve sledovaném období také komentuje, nakolik byl obsah učebnice ovlivněn komunistickou propagandou.

Práci je napsána přehledně a kultivovaným jazykem. Jejím největším přínosem je zmapování rozsáhlého korpusu dobových učebnic francouzského jazyka, které jsou v současnosti již téměř neznámé a často i obtížně dostupné. Analýza učebnic v praktické části práce je doplněna rozsáhlou obrazovou přílohou, v níž jsou k dispozici konkrétní ukázky z vybraných lekcí dobových učebnic. Dále je potřeba zmínit i to, že diplomantka usilovala o co nejobektivnější charakteristiku sledovaného období tak, aby omezila subjektivní hodnocení politických vlivů komunistického režimu na výuku cizích jazyků v českém prostředí. Z výše uvedeného je patrné, že se jedná o zdařilou diplomovou práci, která naplnila

stanovené cíle a otevírá zajímavé otázky k diskuzi. Zajímalo by mne například, kterou z analyzovaných učebnic diplomantka hodnotí jako nejzdařilejší ve vztahu k dobovým požadavkům společnosti a cílům cizojazyčného vzdělávání a dále, zda našla v dobových učebnicích nějaké obsahové či strukturní prvky, které současné učebnice francouzštiny postrádají s ohledem na specifické potřeby českých žáků.

Závěr:

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích dne 4. června 2018

.....
Mgr. Alena Prošková, Ph.D.